

LA LLENGUA CATALANA

Oh llengua catalana
més dolça que la mel!

J. Verdaguer, *Pvre.*

Molts catalans hi ha, per vergonya nostra, que diuen que l'idioma oficial, o sigui la llengua castellana, és la mare del català. Equivocació manifesta, puix com feia notar, fa pocs dies, a les dones olotines, En Joaquim Civera i Sormani, tot just el castellà començava a donar senyals de vida, que ja el català havia aconseguit vida esplendorosa.

Després també afirmen que per llengües armonioses no n'hi ha cap com la *llengua madre*, però cal notar que lo que dona apariència d'armonia al castellà és la ampulositat de formes, per lo qual gasten un bé de Déu de paraules, per a dir ben poca cosa; i en canvi el català, caracteritza per la concisió de ses frases, que van de dret i sense giragonses inútils a la expressió de les coses tal com són.

Les llengües no tenen per objecte regalar les orelles com passades de rossinyol, sinó l'entendre's les persones, i per lo tant, el valor de llengua ha de midar-se per sa precisió i exactitud, més que per la seva armonia.

Però el castellà, tampoc guanya en dolcesa d'expressió a la llengua catalana. Com fan notar els filòlegs, el català té vuit sons de vocals, que formen una graduació suau que la fa comparable a les llengües universalment reconegudes com a més dolces, mentres que el castellà no té més que cinc vocals i totes obertes, i es abundant en sons aspres com la *j* i la *a* clara, que la fan ingrata a les oïdes.

¿Ho veuen ara quina és la més dolça de les dues?

Puc retreure també aquelles ratlles escrites per el sabi alemany Dr. B. Schädel, que diu que entre mil sons continus s'en troben de sonors i cantables en la llengua catalana, 793; en la italiana, 770; en la francesa, 760; en la alemanya, 734, i en la castellana, 712. Per tot lo qual diu: «La diferencia entre'l català, que en té més que l'italià, es a dir, 793 i el castellà que en té, en terme mig, no més 712, és molt gran. D'aquesta manera pot ser se explica el fet de que per els estrangers el català soni mes dolç que el castellà».

Això és lo que diu Schädel i és lo que haurien de tenir present tots els que entre nosaltres, per vanitat o per moda, usen una llengua que no es la seva.

El poble que vol esser lliure, té de primer parlar amb la llengua de la llibertat, que és la propra.

Mai cap poble culte s'ha deixat arreballar la seva llengua.

JOSEP M.^a DOU
Del P. de J. •Foc Sagrat•